

Bijlage 1 Uitwerking varianten

Variant A

Organisatievorm Veilig Thuis kennemerland								
versie:	Stand alone							
opgesteld door:	R. Takkenberg			Prijs indexatie :	1,50%	1,50%	1,50%	
opsteldatum:	11-6-2015			versie: 1.6				
CONCEPT								
Code	Naam	CodeGrootb	NaamGrootboekrekening	Eenmalige investering	jaar 2016	jaar 2017	jaar 2018	
	Totaal Personeelskosten				1.812.108	1.797.977	1.824.161	
	Totaal Sociale lasten				469.732	466.164	472.953	
	Totaal Overige personeelskosten				312.687	311.755	312.979	
	Totaal Lonen en salarissen				2.594.527	2.575.896	2.610.093	
	Totaal Huisvestingskosten				64.538	65.506	66.489	
	Totaal Kantoorkosten				9.000	6.519	6.538	
	Totaal ICT & Telecom kosten				80.335	80.993	82.154	
	Totaal Algemene kosten				37.600	27.388	27.426	
D	Totaal Overige bedrijfskosten				191.473	180.405	182.606	
	Totaal Afschrijvingen op vaste activa				53.333	53.333	53.333	
E	Totaal Afschrijvingen op vaste activa				53.333	53.333	53.333	
	Totale kosten				2.839.332	2.809.634	2.846.032	

Variant B

Organisatievorm Veilig Thuis kenmerkernland							
versie:	Inhuur_ondersteunende_diensten, incl. BTW op ondersteunende diensten						
opgesteld door:	R. Takkenberg			Prijs indexatie :	1,50%	1,50%	1,50%
opsteldatum:	11-6-2015	versie:	1.6				
CONCEPT							
naam	NaamR	CodeGrootb	NaamGrootboekrekening	Eenmalige investering	jaar 2016	jaar 2017	jaar 2018
	Totaal Personeelskosten				1.817.140	1.844.051	1.871.019
	Totaal Sociale lasten				405.448	411.440	417.432
	Totaal Overige personeelskosten				299.308	300.365	301.424
Totaal	Lonen en salarissen				2.521.896	2.555.856	2.589.875
	Totaal Huisvestingskosten				104.504	104.504	104.504
	Totaal Kantoorkosten				6.250	3.769	3.788
	Totaal ICT & Telecom kosten				61.043	61.415	62.288
	Totaal Algemene kosten				23.250	11.769	11.788
Totaal	Overige bedrijfskosten				195.047	181.457	182.368
	Totaal Afschrijvingen op vaste activa				14.116	14.116	14.116
Totaal	Afschrijvingen op vaste activa				14.116	14.116	14.116
Totale kosten					2.731.059	2.751.429	2.786.359

Variant C

Organisatievorm Veilig Thuis kennemerland (SHG)								
versie:	Inhuur_ondersteunende_diensten, excl. BTW op ondersteunende diensten							
opgesteld door:	R. Takkenberg				Prijs indexatie :	1,50%	1,50%	1,50%
opsteldatum:	11-6-2015	versie:	1.6					
CONCEPT								
Code	NaamR	Code	Grootb	NaamGrootboekrekening	Eenmalige investering	jaar 2016	jaar 2017	jaar 2018
	Totaal Personeelskosten					1.772.836	1.799.082	1.825.376
	Totaal Sociale lasten					405.448	411.440	417.432
	Totaal Overige personeelskosten					299.308	300.365	301.424
	Totaal Lonen en salarissen					2.477.592	2.510.888	2.544.232
	Totaal Huisvestingskosten					86.367	86.367	86.367
	Totaal Kantoorkosten					6.250	3.769	3.788
	Totaal ICT & Telecom kosten					61.043	61.415	62.288
	Totaal Algemene kosten					23.250	11.769	11.788
D	Totaal Overige bedrijfskosten					176.910	163.319	164.231
	Totaal Afschrijvingen op vaste activa					14.116	14.116	14.116
E	Totaal Afschrijvingen op vaste activa					14.116	14.116	14.116
	Totale kosten					2.668.619	2.688.324	2.722.579

Bijlage 2 Fiscale aandachtspunten

Advies ZekerFiscaal (samenwerkingspartner Berenschot)

Fiscale argumenten voor een stichting als privaatrechtelijke rechtspersoon

De btw-wetgeving is in beginsel volledig rechtsvormneutraal en niet winstafhankelijk. Vanuit fiscaal oogpunt volgt dan ook geen voorkeur voor een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatievorm.

Binnen de keuze tussen de verschillende privaatrechtelijke organisatievormen, heeft fiscaal gezien een stichting de voorkeur. Voor een aantal specifieke btw-vrijstellingen geldt namelijk als voorwaarde dat er geen winst mag worden beoogd. Bij besloten en naamloze vennootschappen, coöperaties, veronderstelt de belastingdienst vaker een winstoogmerk hetgeen niet het geval is bij een stichting. Ook voor vennootschapsbelasting geldt dat een stichting een grotere kans heeft op een vrijstelling.

Vanuit fiscaal perspectief geniet een stichting als rechtsvorm in de onderhavige situatie dan ook de nadrukkelijke de voorkeur.

BTW gevolgen overgang van AMK en SHG naar nieuwe stichting:

Omdat de nieuwe stichting met het geen door JGB en Kontext wordt overgedragen de dienstverlening inzake Veilig Thuis direct en volledig kan voortzetten is er sprake van de overgang van een algemeenheid van goederen en zijn JGB en Kontext in verband met de overdracht geen btw verschuldigd.

Indien geen sprake zou zijn van de overgang van een algemeenheid van goederen, maar van losse goederen en diensten, zijn er evenwel nog mogelijkheden om een btw-vrijstelling toe te passen. Het dient dat wel te gaan om goederen/diensten, waarvoor bij JGB en Kontext vanwege hun btw-vrijgestelde prestaties nooit aftrek van inkoop-btw is geclaimd.

Btw-positie nieuwe stichting

Om de vraag te kunnen beantwoorden of de nieuwe stichting kwalificeert als btw-ondernemer, moet worden vastgesteld of de subsidies van de negen gemeenten moeten worden gezien als de vergoedingen voor de dienstverlening inzake Veilig Thuis.

De 'vergoedingen' en de 'prestatie' moeten in een rechtsreeks verband tot elkaar staan en er moet sprake zijn van ge- of verbruik aan de zijde van de negen gemeenten en/of een identificeerbare derde. Als aan al deze punten wordt voldaan, dan is in beginsel sprake van btw-ondernemerschap en daarmee van btw-heffing (tenzij btw-vrijstelling). Wordt aan één van die punten niet voldaan, dan blijft btw-heffing achterwege. Daarbij is van belang of aan de subsidieverstrekking specifieke voorwaarden door de negen gemeenten worden gesteld, zodat min of meer sprake is van een opdrachtverlening (er is alsdan een rechtsverhouding tussen de negen gemeenten en de nieuwe stichting).

Ervan uitgaande dat de subsidiebeschikkingen van de negen gemeenten feitelijk ook als opdrachtverlening worden vormgegeven, kwalificeert de nieuwe stichting als btw-ondernemer en verricht zij een btw-belastbare prestatie tegen vergoeding voor de negen gemeenten. De constatering dat sprake is van een btw-belastbare prestatie, betekent nog niet automatisch dat de nieuwe stichting ook daadwerkelijk btw in rekening moet gaan brengen over haar dienstverlening inzake Veilig Thuis. De prestaties van de nieuwe stichting lijken namelijk hoofdzakelijk btw-vrijgesteld te zijn, waardoor daadwerkelijke btw-heffing alsnog achterwege blijft.

Btw-vrijstelling van toepassing?

De dienstverlening van de nieuwe stichting inzake Veilig Thuis zal naar verwachting praktisch volledig onder de toepassing van de sociaal-culturele btw-vrijstelling¹ kunnen worden gebracht.

De activiteiten die niet onder de sociaal-culturele btw-vrijstelling kunnen worden gerangschikt, kunnen wellicht onder de medische btw-vrijstelling² worden gebracht. Hiervoor is in beginsel wel noodzakelijk dat degene die de activiteit feitelijk verricht BIG³-geregistreerd is.

Inkoop-btw voor nieuwe stichting een kostenpost

Ervan uitgaande dat btw-heffing ten aanzien van de volledige dienstverlening van de nieuwe stichting als gevolg van de toepassing van vorenstaande btw-vrijstellingen achterwege blijft, kan zij de daaraan toerekenbare inkoop-btw op kosten en investeringen niet in aftrek brengen. De inkoop-btw op kosten en investeringen vormt voor haar dan ook een kostenpost. Deze kostenpost zal zich met name voordoen bij de inhuur van diensten (met name detachering).

Geadviseerd wordt de btw-gevolgen voor de negen gemeenten en de nieuwe stichting vooraf met de belastingdienst af te stemmen. Het is raadzaam om in eerste instantie de btw-inspecteur van één van de negen gemeenten te benaderen. Aan deze btw-inspecteur kan vervolgens worden verzocht om de btw-gevolgen ook met de competente btw-inspecteurs van de overige acht gemeenten en de nieuwe stichting kort te sluiten. Hiermee wordt een eenduidig standpunt door de belastingdienst ingenomen, dat op alle partijen van toepassing is.

Mogelijkheden om btw-heffing te voorkomen

Als de contractuele verhoudingen bij de inhuur van diensten zodanig worden ingericht dat de dienstverlener voor de nieuwe stichting werkzaamheden gaat verrichten, waarbij hij volledig verantwoordelijk is en blijft voor de inhoud en kwaliteit daarvan, is geen sprake meer van btw-belaste detachering, maar van een anders te duiden dienst. Gezien de aard van activiteiten van de nieuwe stichting, kunnen die diensten vermoedelijk weer onder een btw-vrijstelling (sociaal-culturele btw-vrijstelling of de medische btw-vrijstelling) worden gebracht.

Huur locatie nieuwe stichting

De mogelijkheid wordt nog onderzocht om voor de huisvesting van de nieuwe stichting een pand te huren. De verhuur van onroerende zaken is als hoofdregel van rechtswege btw-vrijgesteld. Dit betekent dat de verhuurder over de huurprijs weliswaar geen btw in rekening hoeft te worden gebracht, maar daar staat tegenover dat hij de toerekenbare inkoop-btw (op (ver)bouw, onderhoud en servicekosten) niet in aftrek kan brengen (lbw-kostenpost). Om het hiervoor beschreven btw-nadeel voor verhuurder te voorkomen, kunnen verhuurder en huurder – onder bepaalde voorwaarden – opteren voor btw-belaste verhuur. Opteren voor btw-belaste verhuur is echter alleen mogelijk, indien de nieuwe stichting het gehuurde pand voor 90% of meer gebruikt voor prestaties, waarvoor zij recht heeft op aftrek van inkoop-btw (het zogenoemde 90%-criterium). Op basis van de verwachte btw-positie van de nieuwe stichting, kan zij echter niet voldoen aan het 90%-criterium en is de optie btw-belaste verhuur dus niet mogelijk. Hierdoor is de toerekenbare inkoop-btw (op (ver)bouw, onderhoud en servicekosten) voor de verhuurder dus een kostenpost. Normaliter zal een verhuurder deze kostenpost in de huurprijs aan de nieuwe stichting willen verrekenen. Vanuit dat perspectief kan het voor de nieuwe stichting financieel interessant zijn om voor haar huisvesting een pand te zoeken, dat langer dan tien jaar geleden voor het eerst in gebruik is genomen. Op een dergelijk pand rust in beginsel⁴ namelijk geen herzienings-btw⁵ meer, waardoor de effectieve huurprijs lager zal zijn.

¹ Conform artikel 11, 1f van de Wet op de omzetbelasting 1968 ('Wet OB') juncto bijlage B, post 15a, 29, 30.

² Conform artikel 11, 1g Wet OB.

³ Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg.

⁴ Tenzij er bij de overdracht van het pand gedurende de herzieningstermijn (zie noot 15) een keer is geopteerd voor een btw-belaste levering, alsdan gaat de herzieningstermijn opnieuw lopen.

Loonheffingenpositie nieuwe stichting

De nieuwe stichting zal als werkgever in de zin van de loonheffingen worden aangemerkt, omdat zij medewerkers in loondienst zal hebben. Ook wanneer de nieuwe stichting de salarisverwerking uitbesteedt aan een ander, is de nieuwe stichting verantwoordelijk voor het juist en tijdig doen van de aangifte loonheffingen en de afdracht van loonheffingen. Duidelijke afspraken over tot wiens takenpakket het naleven van bepaalde administratieve verplichtingen behoren, is in dat geval meer dan wenselijk.

De hoogte van de verschuldigde premie werknemersverzekeringen is mede afhankelijk van de keuze of de nieuwe stichting eigenrisicodrager wordt voor de Ziektewet en/of WGA. Daarnaast is de sectorindeling van belang. De sector bepaalt immers de hoogte van de premie sectorfonds en de gedifferentieerde premie Werkhervattingskas. Het is dan ook raadzaam om de door de belastingdienst af te geven sectorindeling te (laten) beoordelen en, zo nodig, tijdig bezwaar hiertegen aan te tekenen.

⁵ De aftrek van de inkoop-btw op de stichtingskosten van een pand wordt voor de btw tien jaar gevolgd, de zogenaamde herzieningstermijn.

Bijlage 3 Processtappen oprichting stichting

Het oprichten van de stichting en stappenplan

Een stichting is een door een rechtshandeling in het leven geroepen rechtspersoon en moet worden opgericht bij notariële akte. Bestuurders zijn verplicht om de stichting in te schrijven in het handelsregister⁶. Omdat de verplichting tot eerste inschrijving en deponering op elk van de bestuurders rust, is ook elke bestuurder hiertoe bevoegd ongeacht hetgeen de statuten over vertegenwoordiging bepalen⁷. Daarnaast zijn bestuurders op grond van art. 289, Boek 2 van het BW verplicht de stichting te doen inschrijven in het handelsregister en een authentiek afschrift dan wel een authentiek uittreksel van de akte van oprichting bevattende de statuten, ten kantore van dat register neer te leggen. Zolang de opgave ter eerste inschrijving en nederlegging niet zijn geschied, is iedere bestuurder voor een rechtshandeling, waardoor hij de stichting verbindt, naast de stichting hoofdelijk aansprakelijk.

Indien de deelnemende gemeenten betrokkenheid wil hebben ('deelneming') bij de oprichting van de stichting zal de weg van art. 160⁸ van de Gemeentewet gevolgd dienen te worden. Hierbij is het de burgemeester die de rechtshandeling verricht (ondertekening) en hieraan voorafgaand besluit het college van b en w tot de privaatrechtelijke rechtshandeling van de gemeente en stelt het college de gemeenteraad in de gelegenheid zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Het besluit tot de oprichting van en de deelneming in de stichting behoeft de goedkeuring van gedeputeerde staten van de desbetreffende Provincie(s). De goedkeuring kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Indien bovenstaande wettelijke bepalingen worden gevolgd, ontstaat het volgende stappenplan voor alle betrokken entiteiten:

In deze planning moet ook nog meegenomen worden de werving van een a.i directeur/bestuurder en van toezichthouders (Raad van Toezicht).

⁶ Ten aanzien van voorgaande wordt opgemerkt dat niemand eigenaar is van de stichting; een stichting kent ook geen leden of aandeelhouders. Daarnaast wordt hier opgemerkt dat het 'oprichten' van een stichting niet op een lijn staat met 'bestuurdersaansprakelijkheid'; aansprakelijk zijn namelijk de bestuurders van de stichting (art. 2:9 BW) en niet de gemeente of natuurlijke persoon die sec de stichting opricht.

⁷ Hoge Raad HR 14 januari 1994, NJ 1994, 405.

⁸ Volgens artikel 160 lid 2 gemeentewet besluit het college slechts tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen [...], indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Dit besluit behoeft de goedkeuring van gedeputeerde staten waarin de desbetreffende gemeente is gelegen. De goedkeuring kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Tijd	Bestuurd(ers)	Gemeenten	Provincie	Notaris
30 juni		Colleges spreken het voornemen uit een Stichting Veilig Thuis op te richten		
juli		Ambtelijk: opstellen met notaris van concept statuten		Overleg met opdrachtgever over stichting: toelichting over achtergrond, doelen, bestuur etc. en concept statuten opstellen
augustus	(- Toekomstige bestuurders: intentieverklaring over hetgeen in statuten moet komen)	Colleges leggen concept-besluit (incl. concept statuten) tot oprichting van en de deelneming in de stichting voor aan gemeenteraden en daarna aan Gedeputeerde Staten		
augustus		'Akkoord' van eigen gemeenteraden		
September		Colleges nemen definitief oprichtingsbesluit		
Oktober?			Goedkeuring Gedeputeerde Staten	
November	Bestuur(der) legitimeert zich bij notaris en ondertekent akte ('van oprichting')	(Subsidie verstrekken (stichtingsvermogen))		Stichting oprichten bij notariële akte ('van oprichting')
Dezelfde dag als oprichten van stichting				Stichting, oprichter en bestuurders inschrijven bij handelsregister, en toesturen afschrift van stichting

Bijlage 4 Kosten per regio op basis van de in het stuk voorgetelde verdeelsleutel.

Voor Haarlemmermeer zijn de kosten in 2015

Veilig Thuis (AMK deel)	€ 124.000
Medewerkers JBRA	€ 75.000
Crisisdienst Veilig Thuis	€ 28.000
Huisvesting medewerkers JGB (7%)	€ 2.958
Extra inzet onderzoeken (7%)	€ 1.750
Incidentele kosten (17,4%)	€ 29.197

Voor Haarlemmermeer zijn de kosten bij scenario B ((€ 2.731.059), met een gelijkblijvende inbreng van de Centrum gemeente Haarlem, (€ 1.266.330) in 2016:

Veilig Thuis (AMK deel) (7%)	€ 102.531
Crisisdienst Veilig Thuis (7%)	€ 24.150
Incidentele oprichtingskosten (17,4%)	PM

Voor IJmond zijn de kosten in 2015

Veilig Thuis (AMK deel)	€ zie offerte JGB
Medewerkers JBRA	€ 0
Crisisdienst Veilig Thuis	€ zie offerte JGB
Huisvesting medewerkers JGB (40%)	€ 16.900
Extra inzet onderzoeken (40%)	€ 10.000
Incidentele kosten (34,2%)	€ 57.388

Voor IJmond zijn de kosten bij scenario B ((€ 2.731.059), met een gelijkblijvende inbreng van de Centrum gemeente Haarlem, (€ 1.266.330) in 2016:

Veilig Thuis (AMK deel) (40%)	€ 585.892
Crisisdienst Veilig Thuis (40%)	€ 138.000
Incidentele oprichtingskosten (34,2%)	PM

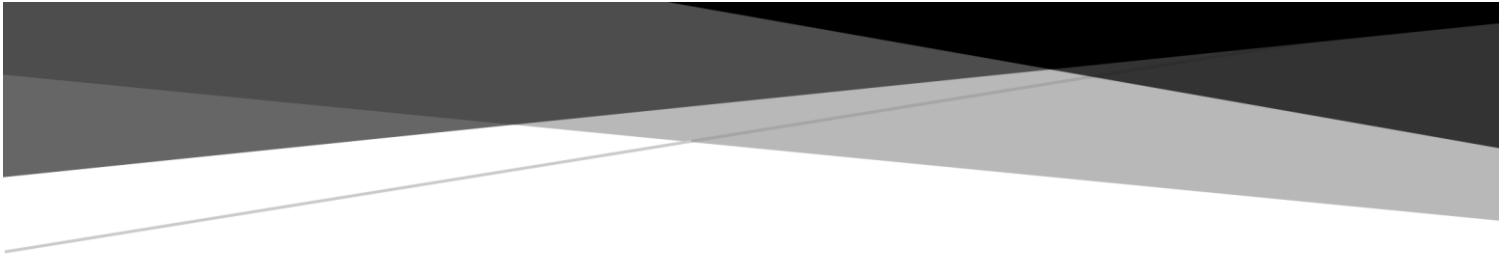
Voor Zuid-Kennemerland zijn de kosten in 2015

Veilig Thuis (AMK deel)	€ zie offerte JGB
Medewerkers JBRA	€ 0
Crisisdienst Veilig Thuis	€ zie offerte JGB
Huisvesting medewerkers JGB (53%)	€ 22.393
Extra inzet onderzoeken (53%)	€ 13.250
Incidentele kosten (48,4%)	€ 81.215

Voor Zuid-Kennemerland zijn de kosten bij scenario B ((€ 2.731.059), met een gelijkblijvende inbreng van de Centrum gemeente Haarlem, (€ 1.266.330) in 2016:

Veilig Thuis (AMK deel) (53%)	€ 776.306
Crisisdienst Veilig Thuis (53%)	€ 182.850
Incidentele oprichtingskosten (48,4%)	PM

Bijlage 5 Advies aan PFO juridische entiteit VT



MEMO ORGANISATIEVORM VEILIG THUIS KENNEMERLAND

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	10
2.	Het doorlopen proces.....	12
3.	Afwegingen.....	12
4.	Advies	13
5.	Vervolgstappen.....	14

1. Inleiding

Op 1 januari 2015 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) van kracht geworden. Met de gewijzigde wetgeving komt de verantwoordelijkheid voor de aanpak van kindermishandeling meer dan voorheen bij de gemeente te liggen. Waar de gemeente voorheen vooral taken had in de aanpak van huiselijk geweld en de preventie van kindermishandeling, zijn ze vanaf 2015 verantwoordelijk voor het hele spectrum: preventie, signalering, diagnostiek, hulp en behandeling bij kindermishandeling en huiselijk geweld en de intersectorale samenwerking die dit vraagt. Daarnaast zijn gemeenten wettelijk verplicht om in regioverband een Veilig Thuis / Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) in te richten. In Veilig Thuis zijn de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK) en Steunpunten Huiselijk Geweld (SHG) samen gegaan.

De Wmo omschrijft de volgende taken voor Veilig Thuis:

- a. het fungeren als meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- b. het naar aanleiding van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, onderzoeken of daarvan daadwerkelijk sprake is;
- c. het beoordelen van de vraag of en zo ja tot welke stappen de melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan aanleiding geeft;
- d. het in kennis stellen van een instantie die passende professionele hulp kan verlenen bij huiselijk geweld of kindermishandeling, van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, indien het belang van de betrokkene dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft daartoe aanleiding geeft;
- e. het in kennis stellen van de politie of de raad voor de kinderbescherming van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, indien het belang van de betrokkene dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft daartoe aanleiding geeft;
- f. indien het AMHK een verzoek tot onderzoek bij de raad voor de kinderbescherming doet, het in kennis stellen daarvan van het college, en
- g. het op de hoogte stellen van degene die een melding heeft gedaan, van de stappen die naar aanleiding van de melding zijn ondernomen.

De regio's Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer, bestaande uit de negen gemeenten (Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Heemstede, Heemskerk, Velsen en Zandvoort) hebben in 2014 besloten om gezamenlijk een Veilig Thuis te organiseren. Vervolgens hebben de gemeenten besloten om de wettelijke taken van Veilig Thuis in 2015 nog uit te laten voeren door twee aanbieders, te weten De Jeugd- en Gezinsbeschermers (voormalig Bureau Jeugdzorg Noord-Holland) en Kontext (met onderaannemerschap van Socius en Meerwaarde). En uit te breiden met twee medewerkers gedetacheerd vanuit het Advies en Meldpunt Kindermishandeling van Jeugdbescherming Regio Amsterdam bij de Jeugd- en Gezinsbeschermers als onderdeel van Veilig Thuis. Reden hiervoor is dat inwoners en professionals vanuit de Haarlemmermeer vóór 1 januari 2015 werden ondersteund door de Jeugdbescherming Regio Amsterdam. Via de detachering is specifieke kennis over Haarlemmermeerse inwoners en samenwerkingspartners geborgd in Veilig Thuis.

Huidige omvang Veilig Thuis

Contract Jeugd- en Gezinsbeschermers	€ 1.744.967
Contract Kontext	€ 1.308.580
(Crisisdienst	€ 343.880)
Circa 28 fte	

De Jeugd- en Gezinsbeschermers en Kontext waren vóór 1 januari 2015 reeds verantwoordelijk voor een deel van de huidige wettelijke taken (zie wettelijk kader). De Jeugd- en gezinsbeschermers voor het Advies en Meldpunt Kindermishandeling en Kontext voor het Steunpunt Huiselijk Geweld.

De gemeenten zijn voor de uitvoering van Veilig Thuis in 2015 een overeenkomst aangegaan met zowel de Jeugd- en Gezinsbeschermers als met Kontext. In de besluitvorming door de negen colleges en in de contracten met de aanbieders is afgesproken dat de huidige contracten voor één jaar zijn. De contracten kunnen indien nodig nog twee maal met een half jaar worden verlengd.

Besloten is om per 1 januari 2016 Veilig Thuis binnen één juridische entiteit onder te brengen. De kwartiermaker heeft de opdracht gekregen om onderzoek doen en advies uitbrengen over de mogelijke organisatievorm en sturing door gemeenten en uiterlijk 1 juli 2015 de vervolgopdracht aan de aanbieders over de concrete uitwerking van de organisatievorm te formuleren.

Aanvullend wordt opgemerkt dat Veilig Thuis 24/7 bereikbaar en beschikbaar moet zijn voor crises. Deze crisisdienst (binnen en buiten kantooruren) wordt afgenomen bij de Jeugd- en Gezinsbeschermers. Het proces rondom het tijdelijk huisverbod is voor 2015 belegd bij Kontext.

Visie Veilig Thuis

In aansluiting op het wettelijk kader hebben de gemeenten een visie geformuleerd en vertaald naar een rolduiding voor Veilig Thuis. De visie die voor het eerst verwoord is in 2009 en nog steeds gehandhaafd wordt in de Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, is als volgt:

‘Geweld achter de voordeur is niet acceptabel. De inzet van het beleid van Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer is daarom huiselijk geweld en kindermishandeling te voorkómen en, als het zich toch voordoet, direct in te grijpen en het te stoppen.’

De rolduiding voor Veilig Thuis, die voortvloeit uit de visie, is in de inkoopdocumenten als volgt beschreven:

Veilig Thuis is een samenvoeging van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling en Steunpunt Huiselijk Geweld en vormt de toegang/frontoffice voor advies en melding op gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast doet zij aan de hand van vraagverheldering en triage⁹ met partners een voorstel voor een initieel plan van aanpak. Indien noodzakelijk wordt onderzoek verricht naar de melding. Zo snel als mogelijk wordt er (tijdelijk) hulpverlening nabij het gezin/huishouden ingeschakeld. Veilig Thuis is regisseur vanaf de melding tot de warme overdracht aan de lokale (jeugd)hulp, het lokale team¹⁰ een gecertificeerde instelling of het Multi Disciplinair Centrum Kindermishandeling. Zij sturen op een vasthoudende aanpak met een duurzame borging binnen de lokale (jeugd)hulpstructuur. Uitvoering van preventieve maatregelen en voorlichting voor inwoners gebeurt vanuit het lokale veld. Het AMHK is 24 uur per dag, 7 dagen in de week bereikbaar, herkenbaar, toegankelijk, aanspreekbaar en deskundig.

⁹ Triage is een begrip uit het handelingsprotocol. Er zijn verschillende momenten van overleg, screening en triage in het toekomstig Veilig Thuis. Deze begrippen zijn verder uitgewerkt in het handelingsprotocol voor deze regio.

¹⁰ De lokale teams zijn in elk van de 3 regio's anders georganiseerd. Lokale teams staat voor al die vormen: CJG coaches, wijkteams, Meer-teams etc.

2. Het doorlopen proces

Tot 1 januari 2015 hebben alle partijen zich gericht op het tijdig realiseren van Veilig Thuis. In het eerste kwartaal van 2015 zijn verkennende gesprekken gevoerd in de ambtelijke werkgroep Veilig Thuis, bestaande uit beleidsadviseurs jeugd, huiselijk geweld en inkopers. In maart zijn ook juristen uit de 3 regio's betrokken.

Voor het kiezen van de meest geschikte organisatievorm voor Veilig Thuis bestaan geen objectieve, algemeen geldende, landelijke maatstaven. Welke vorm het beste past, hangt af van hoe regionaal de voor- en nadelen van de verschillende vormen gewogen worden. Landelijk zijn de volgende mogelijkheden in discussie:

1. onderbrengen bij de GGD;
2. een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling (niet zijnde de GGD);
3. (de moederorganisatie van) het huidige SHG;
4. de Gecertificeerde Instelling (GI);
5. een nieuwe zelfstandige organisatie, doorgaans een stichting.

In de bijlage is terug te vinden welke keuze andere regio's hebben gemaakt. Het merendeel van de regio's heeft nog geen definitieve keuze gemaakt en verkeert in dezelfde fase als wij.

De werkgroep heeft een afweging gemaakt onder andere gebaseerd op stukken van de VNG en advocatenkantoor Pels Rijcken¹¹. In deze afweging zijn de voor- en nadelen aan van alle mogelijke varianten van de publiek- en privaatrechtelijke organisatievormen betrokken (zie ook bijlage voor de elementen die betrokken zijn in de afweging 2)

3. Afwegingen

Er zijn twee hoofdkeuzes mogelijk: een publieke rechtsvorm of een privaatrechtelijke rechtsvorm. Hieronder worden beide vormen toegelicht.

Publiekrechtelijke vorm

De publiekrechtelijke vorm die het meest in aanmerking komt, is een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid. Bij een gemeenschappelijke regeling zijn de deelnemende gemeenten direct verantwoordelijk voor de uitvoering en het beleid. Werknemers van een gemeenschappelijke regeling krijgen de ambtenarenstatus.

Privaatrechtelijke vorm

Bij een privaatrechtelijke vorm kunnen de deelnemende gemeente een regierol vervullen en opdrachten verlenen. De sturing vindt meer op afstand van de gemeentebesturen plaats. Medewerkers behouden een privaatrechtelijke arbeidsovereenkomst.

In geval gekozen wordt voor een private rechtsvorm, adviseert de VNG een stichting. In de statuten van een stichting kan worden geregeld welke bevoegdheden de deelnemende gemeenten hebben. De gemeenten kunnen met elkaar een overeenkomst aangaan over het gebruik van hun wettelijke en/of statutaire bevoegdheden.

¹¹ VNG: De keuze van organisatievorm voor het advies en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. VNG: tekst Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn – Vorming AMHK's en toegang Jeugdhulp.

Regio-specifieke kenmerken

Daarnaast heeft de werkgroep de volgende regio-specifieke kenmerken benoemd die een belangrijke rol spelen bij de afweging tussen de twee hoofdkeuzes en voor een specifieke vorm binnen de hoofdkeuze:

1. Veilig Thuis moet een laagdrempelige organisatie zijn voor cliënten.
2. De wens om van Veilig Thuis een onafhankelijke organisatie en een expertisecentrum te maken, niet verbonden aan een bestaande partij die inwoners al op andere gebieden ondersteunt of andere vormen van hulpverlening aanbiedt.
3. Één hoofdige aansturing om te komen tot één geïntegreerd Veilig Thuis, dit in verband met de verschillen in cultuur en werkwijze die overbrugd moeten worden.
4. Om continuïteit te waarborgen, is behoud van specialistische medewerkers met kennis van kindermishandeling, huiselijk geweld en de lokale infrastructuur in de drie regio's noodzakelijk.
5. Veilig Thuis verkeert nog in een transformatieproces – er is nog geen sprake van volledige integratie tussen de organisaties en een nieuwe eigen werkwijze.
6. De toekomstige organisatie zal nog aan verandering onderhevig zijn:
 - a. er moet nog gereorganiseerd worden: regio's kiezen voor een smal Veilig Thuis dat zich richt op de kerntaak op het gebied van Veiligheid in combinatie met een grote inzet op de lokale teams of professionals nabij de inwoner. Dit heeft consequenties voor de werkwijze en omvang van Veilig Thuis;
 - b. mogelijke aansluiting van een geïntegreerde crisisdienst op korte termijn (memo in volgend PFO);
 - c. mogelijke aansluiting van (delen van) het Multi Disciplinair Centrum Kindermishandeling.

De regiospecifieke kenmerken laten zien dat er op korte termijn veel beweging dient plaats te vinden bij Veilig Thuis. Dit vereist een hoge mate van flexibiliteit in de nieuwe organisatievorm, en - in ieder geval in de beginfase – een stevige regie en duidelijke opdrachtverlening door de negen gemeenten (zonder structureel de regie over te nemen).

De komende periode zal ook de besluitvorming plaatsvinden over de integrale crisisdienst in 2016 plaats. Dit onderwerp is geagendeerd in het PFO van 28 mei. Een logische optie is de aansluiting van (een deel van) de integrale crisisdienst bij Veilig Thuis.

4. Advies

Op basis van de hiervoor genoemde afwegingen adviseert de ambtelijke werkgroep Veilig Thuis een privaatrechtelijke rechtsvorm uit te werken waarin Veilig Thuis vanaf 1 januari 2016 bij voorkeur wordt ondergebracht bij een nieuw op te richten zelfstandige stichting.

Belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- Veilig Thuis is nog volop in ontwikkeling als organisatie. De aansluiting met verschillende organisaties (lokale teams, Veiligheidshuis, beschermingstafel, MDCK) moet nader uitgewerkt worden. Een Gemeenschappelijke Regeling heeft minder slagkracht en flexibiliteit met het oog op deze noodzakelijke doorontwikkeling/transformatie in de nabije toekomst. Het is wel mogelijk om medewerkers te laten afvloeien door reorganisatie en om taken toe te voegen met betrekking tot de crisisdienst of het Multi Disciplinair Centrum Kindermishandeling, maar dit is minder makkelijk te realiseren dan in een privaatrechtelijke organisatie (in verband met de ambtenarenstatus van medewerkers en het ontslagrecht). Een privaatrechtelijke vorm heeft in de fase waarin Veilig Thuis

zich nu bevindt meer flexibiliteit en slagkracht. Een stichting is dan – overeenkomstig het advies van de VNG – de meest aangewezen vorm.

- De wens om Veilig Thuis een onafhankelijke positie te geven.
- De bestuurlijke wens de organisatie en de uitvoering van de taken van Veilig Thuis op enige afstand van de gemeentebesturen te plaatsen om zo een goede invulling te kunnen geven aan de regierol van de deelnemende gemeenten.
- De noodzaak van eenduidige/eenhoofdige aansturing.
- De wens dat Veilig Thuis een eigen signatuur krijgt en de ruimte te bieden om een eigen cultuur/werkwijze te laten ontwikkelen, die het beste vanuit het voormalige AMK en SHG weet te verenigen maar ook de ruimte biedt voor 'eigenheid'.

Door de oprichting van een stichting en door statuten op te stellen, waarin de rol en betrokkenheid van de negen gemeenten voor de komende jaren uitgewerkt is, houden de gemeenten zeggenschap en de mogelijkheid om de regie te voeren en te sturen op ontwikkeling, terwijl er anderzijds tijd en ruimte wordt gecreëerd om Veilig Thuis te laten groeien tot een volledig zelfstandige organisatie die in de toekomst mogelijk kan verzelfstandigen.

De werkgroep adviseert dan ook om deze rechtsvorm nader uit te werken en de consequenties voor het financieel kader, juridische en notariële zaken, fiscaal recht, inkoop en HRM nader in beeld te brengen.

Om voorgaande te realiseren per 1 januari 2016 stelt de ambtelijke werkgroep het volgende voor:

1. Het advies van de werkgroep, inhoudende het nader uitwerken de juridische entiteit: het oprichten van een zelfstandige stichting, voor afstemming voor te leggen aan het portefeuillehoudersoverleg
2. De werkgroep werkt deze juridische entiteit nader uit vóór 1 juli a.s. en legt deze uitwerking vervolgens ter besluitvorming voor aan de colleges van de betrokken gemeenten.

5. Vervolgstappen

Vaststellen advies organisatievorm in ambtelijk overleg. Voorstel om één variant verder uit te werken	Dinsdag 14 april, dinsdag 21 april
Bepreken advies organisatievorm in PFO. Instemming vragen aan het PFO om een van de mogelijkheden nader uit te werken	Donderdag 23 april
Besluitvorming door negen colleges	1 juli 2015
De nieuwe organisatie is een feit en de wettelijke taken rondom Veilig Thuis zijn duurzaam belegd.	1 januari 2016

Bijlage 1:**Gemaakte keuzen in het land**

	GGD	Gecertificeerde Instelling	samenwerkingsverband (tijdelijke oplossing)	zelfst rechtspersoon	Moederorganisatie SHG
Drenthe	x				
Friesland		x			
Groningen			x		
Noord en Midden Limburg			x		
Rotterdam-Rijnmond			x		
Utrecht			x		
Zuid Limburg	x				
Amsterdam Amstelland			x		
Flevoland			x		
Gelderland Midden			x		
Gelderland Zuid	x				
Gooi en Vechtstreek	x				
Haaglanden			x		
Hollands Midden	x				
IJsselland			x		
Kennemerland			x		
Midden Brabant (Tilburg)			x		
Noord en Oost Gelderland			x		
Noord Holland Noord	x				
Noord-Oost Brabant		x			
Twente				x	
West-Brabant				x	
Zaanstreek/Waterland	x				
Zeeland			x		
Zuid-Holland Zuid			x		
Zuid-Oost Brabant			x		

Bijlage 2:

Afwegingen

In deze bijlage zijn elementen benoemd die mede richting hebben geven aan het advies. De elementen zijn niet bedoeld om tot een objectieve weging te komen en zo ook niet gebruikt. Zoals in het advies is aangegeven zijn meerdere organisatievormen mogelijk en wordt uiteindelijk een bestuurlijke keus gemaakt voor een variant die het best past bij de regio's, bij de fase waarin Veilig Thuis Kennemerland zich bevindt en die aansluit bij de ambities.

Bij het formuleren van de elementen en het advies is gebruik gemaakt van twee documenten over het vormen van de Veilig Thuis organisatie¹² die in opdracht van de VNG zijn opgesteld en er is voortgebouwd op de eigen uitgangspunten die de gemeenten hebben vastgesteld.

Hieronder de elementen en een korte omschrijving:

Toegankelijkheid voor cliënten en professionals

De wet stelt eisen aan de toegankelijkheid en de herkenbaarheid van de front-office van Veilig Thuis. Deze moet laagdrempelig zijn voor professionals en inwoners. De te kiezen organisatievorm mag geen drempels of schotten voor de klant¹³ opleveren, de taken van Veilig Thuis moeten voor de klant optimaal uitgevoerd kunnen worden.

Vergelijkbaar profiel en inhoudelijke kennis van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Indien aansluiting gezocht wordt bij een bestaande organisatie dan is het wenselijk dat dit type organisatie passend is bij de functies van Veilig Thuis, er affiniteit is met het werk van Veilig Thuis en bij voorkeur ook inhoudelijke kennis van het werk aanwezig is. Het is noodzakelijk dat Veilig Thuis een onafhankelijke positie kan handhaven om haar onderzoeksfunctie in te kunnen vullen.

Sturing door gemeenten

Sturing door gemeenten moet passen bij de uitgangspunten van de decentralisatie, zoals ruimte voor de professional en de gemeenten in een regierol. Bepaald moet worden of de regierol op afstand of dichtbij wordt ingevuld. En op welke wijze de democratische legitimatie geborgd kan worden.

Levensvatbaarheid organisatie en beschikbaarheid ondersteunende diensten

De organisatie moet voldoende omvang hebben om het werk kwalitatief goed uit te voeren zonder een te grote overhead. Er moet voldoende ondersteuning in te schakelen zijn op het gebied van ICT, juridische zaken, scholing, personeelszaken etc. Ook moet er voldoende omvang zijn voor continue beschikbaarheid van Veilig Thuis (24/7) en meer specifiek van de vertrouwensartsen en gedragsdeskundigen.

Financiële situatie organisatie/draagkracht

Bij inrichting van een nieuwe organisatie of bij het onderbrengen in een bestaande organisatie is het van belang dat er gezonde financiële balans is met een reserve voor onverwachte ontwikkelingen.

Flexibiliteit

Met nieuwe wetgeving en nieuwe samenwerkingsverbanden in het domein van Veilig Thuis is ruimte om de koers aan te passen noodzakelijk. Er zijn vraagstukken die nog onbekend of in ontwikkeling zijn. Te denken valt

¹² 'Vorming AMHK's en toegang jeugdhulp, organisatievormen en arbeidsrechtelijke consequenties, april 2014, Pels Rijcken & Drooglever Fortuijn' en 'De keuze voor de organisatievorm van het Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, AMHK programma'.

¹³ Zowel professional als inwoner zijn klant van Veilig Thuis

aan bedrijfsvoering (bijvoorbeeld de schaalgrootte) of de werking van de nieuwe modellen voor toegang en hulp (bijvoorbeeld het lokale team en haar mogelijkheden om veiligheidsvraagstukken adequaat te adresseren). Sturing op deze ontwikkelingen en flexibiliteit om aanpassingen door te voeren zijn (de eerste jaren) nodig om een optimaal functionerend Veilig Thuis in te richten.

Kosten bij keuze organisatievorm. Is een variant duurder dan een andere?

Elke optie heeft financiële consequenties. Voor een deel zijn die gelijk, zoals overgang van onderneming. Deels zijn er meer specifieke kosten aan een optie verbonden, zoals oprichtingskosten en fiscale consequenties.

Personele consequenties

Er zal in alle gevallen sprake zijn van overgang van onderneming. Hoofregel bij overgang van onderneming is dat de werknemers die overgaan hun arbeidsvoorwaarden behouden. De arbeidsovereenkomst gaat dus ongewijzigd over naar de organisatie die de taken gaat uitvoeren. De werknemer behoudt de rechten en plichten die uit die overeenkomst voortvloeien.

Er is één bijzondere situatie, namelijk wanneer werknemers die nu werkzaam zijn bij een private werkgever als gevolg van een overgang van onderneming overgaan naar een overheidsinstantie (de-privatisering). De vraag is dan of die werknemer een arbeidsovereenkomst of aanstelling moet krijgen. Uitgangspunt is dat als de overheidsinstantie de mogelijkheid heeft om een arbeidsovereenkomst aan te bieden, hij de werknemer een arbeidsovereenkomst moet aanbieden.

Bij het onderbrengen bij een GR worden de medewerkers ambtenaar. Dit betekent een uitbreiding van het ambtenarenapparaat. Gemeenten moeten afwegen of zij hiertoe bereid zijn.

Advies integrale inzet in crisissituaties jeugd 0 - 18

1. Inleiding

Gemeenten moeten volgens de Jeugdwet regelen dat er altijd (24/7) iemand bereikbaar is die crisisinterventie kan bieden en een jeugdige op een snelle en deskundige manier kan verwijzen naar de juiste hulp. Daarnaast moet de benodigde hulp ook direct geleverd worden.

De regio's Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer, bestaande uit de negen gemeenten (Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Heemstede, Heemskerk, Velsen en Zandvoort) hebben in 2014 besloten om gezamenlijk een integrale aanpak in crisissituaties voor jeugdigen te organiseren.

Vervolgens hebben de gemeenten besloten om in 2015 de huidige vormen van inzet in crisissituaties in stand te houden en 2015 te nemen om een nieuwe integrale aanpak vanaf 1 januari 2016 te realiseren.

In dit stuk wordt een advies gegeven over de organisatie van een integrale inzet in crisissituaties in 2016. Er wordt een richting voorgesteld die in de tweede helft van 2015 verder zal worden uitgewerkt en gerealiseerd.

INZET IN CRISSITUATIES IN 2015 VALLEND ONDER VERANTWOORDELIJKHEID GEMEENTEN

De huidige inzet in crisissituaties bij jeugdigen is versnipperd. Alle huidige aanbieders van inzet in deze situaties geven aan dat verbetering mogelijk is. De versnippering is onder andere veroorzaakt doordat voor 2015 de financieringsbronnen verschilden (zorgverzekeraar, zorgkantoor, provincie). Het feit dat de regie op alle deze vormen van inzet in crisissituaties nu bij de gemeenten ligt biedt de kans opnieuw naar de inrichting te kijken. Hieronder een overzicht van de huidige inzet in crisissituaties in Zuid Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer.

Crisisdienst Jeugd- en Gezinsbeschermers (0-18)

Voor crisissituaties waarbij jeugdigen zijn betrokken is de Crisisdienst van De Jeugd- & Gezinsbeschermers 24 uur per dag, 7 dagen per week inzetbaar. De professionals beoordelen de situatie en maken een inschatting van wat er moet gebeuren. Als het nodig is, zijn zij binnen twee uur aanwezig. De crisisdienst wordt ook ingezet als er sprake is van een crisis waarin met spoed een gedwongen opname noodzakelijk is. Zij zoeken een plek waar de jeugdige met spoed geplaatst kan worden (indien van toepassing wordt er geschakeld met de crisisdienst JGGZ en crisisplaatsing LVB).

Crisisdienst JGGZ (0-23)

Binnen kantoor tijden is een crisismedewerker van de Jeugdriagg bereikbaar. Deze nodigt de jeugdige en/of het gezin dezelfde dag uit voor een gesprek of gaat op huisbezoek.

In acute situaties buiten kantoor tijden kan een crisisdienst ingeschakeld worden. Deze wordt verzorgd door GGZinGeest. Er is 's nachts altijd een kinder- en jeugdpsychiater van de Jeugdriagg bereikbaar om mee te denken. De Jeugdriagg nodigt de jeugdige en/of het gezin de volgende dag uit of komt op huisbezoek.

Bij crisisplaatsing nemen de JGGZ instellingen met bedden telefonisch met elkaar contact op om te bespreken waar bedden beschikbaar zijn en waar iemand geplaatst kan worden.

Coördinatie van crisisplaatsing jeugdigen met een (licht) verstandelijke beperking (0-23)

De Regiogemeenten blijven aangesloten bij de bestaande regeling voor crisisbemiddeling, zoals die door VGU in samenwerking met Achmea Zorgkantoren wordt uitgevoerd. Er is een crisisregisseur beschikbaar voor de regio's die jeugdigen met een (licht) verstandelijke beperking met spoed kan plaatsen.

Ambulante Spoedhulp (0-18)

Spirit en OCK het Spalier bieden Ambulante Spoedhulp. Dit is outreachende, intensieve, activerende hulp bij crisis in gezinnen met kinderen tot 18 jaar. De hulp wordt vier tot zes weken ingezet. De spoedhulpwerker ordent de problematiek, biedt structuur, ziet toe op veiligheid, helpt het netwerk activeren, vergroot de probleemoplossingsvaardigheden van de gezinsleden en herstelt de gezinsregie. Met het gezin stelt hij tenslotte doelstellingen voor vervolghulp vast en begeleidt hij de verwijzing.

2. Wat is een crisis en de vormen van inzet bij een crisis

Er is sprake van crisis wanneer er mogelijk (direct) gevaar dreigt voor de jeugdige en/of de balans tussen de draagkracht en draaglast ernstig is verstoord. Het is niet duidelijk welke vervolgstappen nodig zijn en/of geen bereidheid hulp te accepteren. In de meest ernstige situaties gaat het om levensbedreigende situaties of direct gevaar voor de jeugdige door bijvoorbeeld ernstige verwaarlozing, ernstig fysiek geweld of seksueel misbruik. En ook om situaties waarin ouder of jeugdige dreigt met zelfdoding of een psychose heeft.

Een crisis kan ontstaan doordat:

- Het verzorgingsmilieu (mantelzorg/informele hulp) is weggefallen, waardoor de cliënt niet in staat is tot zelfstandig (maatschappelijk) functioneren, ook niet met reguliere ambulante begeleiding;
- het huidige (gezins)systeem van de cliënt in fysiek en/of psychisch opzicht ernstig wordt bedreigd, waardoor verblijf binnen het systeem onmogelijk is geworden;
- er sprake is van een crisis ten gevolge van een ziekte of stoornis van de cliënt of iemand in het (gezins)systeem.

Reguliere situatie		Crisissituatie	
Kenmerken	Het gezin of de jeugdige heeft een ondersteuningsvraag gerelateerd aan opvoeden of opgroeien	Er dreigt mogelijk (direct) gevaar voor de jeugdige en/of de balans tussen draagkracht en draaglast is ernstig verstoord. Het is duidelijk welke vervolgstappen nodig zijn en er is bereidheid hulp te accepteren.	Levensbedreigende situaties of direct gevaar voor de jeugdige door bijvoorbeeld ernstige verwaarlozing, ernstig fysiek geweld of seksueel misbruik. Ook situaties waarin ouder of jeugdige dreigt met zelfdoding of een psychose heeft.
		Er dreigt mogelijk (direct) gevaar voor de jeugdige en/of de balans tussen draagkracht en draaglast is ernstig verstoord. Het is <i>niet</i> duidelijk welke vervolgstappen nodig zijn en/of geen bereidheid hulp te accepteren.	

In de inzet in een crisissituatie is een onderscheid te maken tussen verschillende onderdelen. In een stuk van de VNG/NJI¹⁴ wordt het onderstaande onderscheid gemaakt. Dit wordt verder ook in dit stuk gebruikt.

- De **crisisdienst** is het onderdeel waar de meldingen (telefonisch) binnen komen. De medewerker beoordeelt de inhoud en de urgentie, de triage. Er wordt bepaald met welke snelheid er door wie behandeld moet worden. De inschatting vindt plaats op basis van de informatie van de melder en door systemen te raadplegen (bijvoorbeeld Veilig Thuis, Verwijsindex, GI). De medewerker besluit ook of er ter plaatse gegaan moet worden. Dit wordt dan een crisisinterventie.
- Bij **crisisinterventie** wordt door een medewerker ter plaatse de ernst van de crisis beoordeeld en worden de maatregelen genomen om de crisis te stabiliseren, de veiligheid te waarborgen en waar nodig vervolghulpverlening in te zetten. Als er acuut hulp nodig is, die niet geboden kan worden door het lokale veld en er ook nog niet duidelijk is welke specialistische inzet nodig is dan wordt crisiszorg ingezet.

¹⁴ VNG/NJI: Toeleiding naar jeugdhulp in crisissituaties

- In een deel van de crisissituaties is dus **crisiszorg** nodig. Het type zorg is afhankelijk van de situatie. Het kan ambulante crisishulp zijn (waaronder ambulante spoedhulp), een crisisplaatsing in het eigen netwerk, in de crisispleegzorg of in een residentiele instelling.

3. Kaders

Om keuzes te kunnen maken in de inrichting van de inzet in crisissituaties moeten eerst de kaders duidelijk zijn. Dit betekent dat helder moet zijn:

- Wie de doelgroep is
- Hoe de verbinding is tussen crisisdienst, crisisinterventie en crisiszorg

Op deze twee punten wordt in deze paragraaf ingegaan.

Doelgroep

Een belangrijke keus die gemaakt moet worden is de doelgroep waarvoor de integrale zorg in crisissituaties georganiseerd wordt. Gekozen kan worden uit de volgende drie opties:

1. Integrale crisisdienst, van 0 tot 120 jaar.
2. Integrale crisisdienst voor jeugd, van 0 tot 18 jaar of tot 23 jaar
3. Aparte crisisdienst voor jeugdzorg, jeugd GGZ en jeugd met een beperking

De uiteindelijke ambitie is integrale zorg in crisissituaties voor 0 tot 120. Op dit moment wordt voorgesteld te kiezen voor optie 2, een integrale crisisdienst voor jeugd, in eerste instantie voor jeugd van 0 tot 18 jaar (integratie van crisisdienst van de Jeugd- en Gezinsbeschermers, JGGZ en (L)VB). Redenen hiervoor zijn:

- De huidige zorg voor jeugd in crisissituaties is versnipperd. Om dit op een goede wijze integraal aan te bieden vanaf 1 januari 2016 is al ambitieus.
- Gemeenten hebben geen zeggenschap over/middelen voor de inzet voor volwassenen in crisissituaties. Deze middelen zijn bij de zorgverzekeraar en het zorgkantoor gebleven.
- De ambitie voor een integrale crisisdienst 0 tot 100 wordt niet losgelaten maar op een later moment ingezet.
- De mogelijkheid om ook inzet te plegen voor 18-23 moet onderzocht worden op praktische en financiële haalbaarheid.

De samenwerking met de crisisdiensten van de volwassenzorg is essentieel. Er moeten voor 1 januari 2016 afspraken gemaakt worden over met de beschikbaarheid van de volwassen GGZ voor advies of het mee gaan naar een crisis indien nodig. Het gaat dan om samenwerkingsafspraken op de werkvloer.

De inzet in crisissituaties die resulteert in een tijdelijk huisverbod voor volwassenen blijft de verantwoordelijkheid van Veilig Thuis zoals ook op dit moment.

Verbinding crisisdienst, crisisinterventie en crisiszorg

Met de ambtelijke werkgroep en met de aanbieders zijn opties besproken hoe de crisisdienst, crisisinterventie en crisiszorg te verbinden. Er zijn twee hoofdopties. In beide opties wordt de crisisdienst en crisisinterventie als een combinatie gezien.

1. De eerste optie is kiezen voor een strikt onderscheid. De crisisdienst/crisisinterventie richt zich dan op de eerste beoordeling en kan 2 tot 24 uur of maximaal 72 uur ingezet worden. De opdracht is het stabiliseren van de crisis en waar nodig vervolghulp mobiliseren. De meer specialistische en langdurigere integrale crisiszorg (vier tot zes weken) is in dit geval apart georganiseerd zoals ook nu het geval.

Aandachtspunten:

- de benodigde hulp altijd per direct beschikbaar en inzetbaar is. Wanneer er sprake is van wachtlijsten of onvoldoende kennis en kwaliteit voor de benodigde zorgvormen kan dit leiden tot uitstroomproblemen en veiligheidsrisico's.
 - Er zijn mogelijk meer overdrachtsmomenten naar verschillende professionals dan bij optie 2.
2. In een tweede optie kan in crises waar dit nodig is de mogelijkheid geboden worden de crisisinterventie, binnen hetzelfde team, over te laten gaan in crisiszorg die 4 tot 6 weken kan duren. Dit biedt de mogelijkheid de situatie zoveel mogelijk te normaliseren voordat de cliënt naar de reguliere zorg uitstroomt.

Aandachtspunten:

- Dit vraagt om een team met een bredere expertise (niet alleen hoe te handelen in crisissituaties en herkennen van problematiek maar ook kennis over behandeling van JGGZ, (L)VB en J&O problematiek moet in het team aanwezig zijn). Dit is een kostbaardere, minder efficiënte variant.
- Er moet voldoende capaciteit zijn om naast korte interventies ook acuut langduriger inzet te plegen.
- Ook hier blijft de uitstroom een aandachtspunt.

Voorgesteld wordt om voor de eerste optie te kiezen, crisiszorg losgekoppeld van crisisdienst en interventie, inzet crisisdienst maximaal 72 uur.

Belangrijkste argumenten hiervoor zijn:

- De realiseerbaarheid. Een integraal team dat 'alleen' zorgt voor het veiligstellen en een eerste inschatting maakt is efficiënter en eenvoudiger te realiseren. Inzet in crisis vraagt namelijk om eenduidige competenties die in één team te verenigen zijn. Het ook integreren van de zorg vraagt om meer verschillende expertises in één team. Dit is minder efficiënt in te richten. ook het op peil houden van de kennis is dan een zorgpunt.
- Het risico met betrekking tot de overdrachtsmomenten kan verminderd worden door de inzet van de crisisdienst niet standaard te beperken tot 24 uur (zoals nu het geval is) maar tot maximaal 72 uur te laten duren. Hierdoor is het beter mogelijk direct de juiste vervolginzet (in het lokaal veld of specialistische zorg) in te zetten.. Het meer ruimte bieden in de crisisinterventie verminderd ook de 'automatische' inzet van de crisiszorg wanneer na 24 uur nog geen andere ondersteuning mogelijk is. Niet alleen voorkomt dit een extra overdrachtsmoment, maar uiteindelijk zal er hierdoor naar verwachting de inzet ook efficiënter worden. Voorgesteld wordt om binnen optie twee de variant uit te werken waarin inzet van crisisdienst tot 72 mogelijk is.

Tot slot is een ander belangrijk onderdeel van de inzet in crisissituaties bij jeugdigen de coördinatie van crisisplaatsing. Deze coördinatie van plaatsing is nu op verschillende manieren geregeld binnen de J&O, JGGZ en (L)VB (zie kader in paragraaf 1).

Voorgesteld wordt te onderzoeken of de coördinatie van crisisplaatsing gekoppeld kan worden aan de crisisdienst.

4. Positionering crisisdienst

De gemeenten hebben de vrijheid bij de positionering en inrichting van de crisisinzet. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- binnen een Gecertificeerde Instelling
- binnen Veilig Thuis
- bij een zorgaanbieder
- als aparte organisatie

Het is efficiënt om aan te sluiten bij een organisatie die al 24/7 bereikbaar moet zijn. Voor een eigen organisatie is de omvang te klein (circa 3 FTE bij de huidige crisisdienst bij de JGB, de omvang van de overige inzet is meer versnipperd en kan in een volgende fase bepaald worden) en wordt de organisatie te kwetsbaar.

Voorgesteld wordt om te kiezen voor het onderbrengen van de crisisdienst bij Veilig Thuis.

Belangrijkste argumenten hiervoor zijn:

- De inhoudelijke verbondenheid en de overlap in doelgroep van het werk van de crisisdienst en het werk van Veilig Thuis is groot.
- Veilig Thuis wordt gepositioneerd als onafhankelijke partij niet verbonden met de eventuele vervolginzet.

Er is nog geen definitieve keus gemaakt voor de organisatievorm voor Veilig Thuis. Voorgesteld wordt de opzet van een integrale crisisdienst mee te nemen in het vervolg stuk over de organisatievorm voor Veilig Thuis.

Met het oog op de ontwikkeling van een integrale crisisdienst is de inzet van de crisisdienst als onderdeel van de Jeugd- en Gezinsbeschermers alleen voor 2015 gecontracteerd en is aangegeven dat afhankelijk van de ontwikkelingen deze dienst mogelijk in 2016 niet meer wordt afgenomen.

5. Advies en proces

Geadviseerd wordt de organisatie van integrale inzet in crisissituaties op basis van onderstaande richting verder uit te werken en de haalbaarheid te onderzoeken:

- een integrale crisisdienst voor jeugd, in eerste instantie voor jeugd van 0 tot 18 jaar
- crisiszorg losgekoppeld van crisisdienst en interventie met de mogelijkheid van inzet crisisdienst tot maximaal 72 uur
- mogelijkheid om de coördinatie van crisisplaatsing te koppelen aan de crisisdienst
- onderbrengen van de crisisdienst bij Veilig Thuis
- vervolg stappen/besluiten te koppelen aan besluitvorming over de organisatievorm Veilig Thuis

De volgende stappen in de besluitvorming worden voorgesteld:

- Instemmen met keuzes in het PFO van 4 juni
- Koppelen van de opdracht van het verder uitwerken van een Integrale crisisdienst ondergebracht bij Veilig Thuis aan de opdracht te komen tot een nieuwe organisatie Veilig Thuis op 1 januari 2016.
Er wordt besluitvorming voorbereid over de organisatievorm van Veilig Thuis in de negen colleges, deze is gepland op 30 juni.
- In oktober definitieve besluitvorming over de inrichting van de integrale crisisdienst in de negen college in combinatie met een definitief oprichtingsbesluit voor de stichting Veilig

Tuis (mits de colleges begin juli met deze richting instemmen). Onderdeel van de definitieve besluitvorming is de financiële haalbaarheid (wordt de omvang groot genoeg om een efficiënte 24/7 bereikbaarheid te organiseren) en organisatorische vertaling.

BIJLAGE 1: DEFINITIES (UIT BROCHURE VNG/NJI)

Toeleiding naar jeugdhulp is het proces vanaf het moment waarop een jeugdige of een gezin met een ondersteuningsvraag (voor het eerst of opnieuw) in beeld komt, tot het moment waarop passende ondersteuning wordt geboden.

De crisisdienst is de dienst die crisisinterventie ten behoeve van kinderen en gezinnen verzorgt en kinderen en gezinnen indien nodig vervolgens verwijst naar de juiste jeugdhulp. Een crisisdienst wordt ook wel Spoedeisende zorg (SEZ), Crisis Interventie Team (CIT), Mobiel Team Crisis (MTC) genoemd.

Het verdient aanbeveling om landelijk dezelfde term (crisisdienst) te gebruiken, zodat men hier overal hetzelfde onder verstaat.

Crisisinterventie is het inschatten van de ernst van de crisis en het nemen van maatregelen om de crisis te stabiliseren.

Crisis zorg en jeugdhulp in crisissituaties hebben dezelfde betekenis. In de Jeugdwet wordt gesproken over jeugdhulp in crisissituaties. Crisiszorg is de ingezette hulp na de crisisinterventie en kan bijvoorbeeld bestaan uit ambulante crishulp of crisispleegzorg. Dit is een breder begrip dan bijvoorbeeld met crisis-DBC1 binnen de GGZ wordt bedoeld.

Ambulante crishulp is intensieve hulp aan het gezin in hun eigen huis. Het doel van ambulante crisiszorg is het oplossen van acute problemen, het herstellen van het evenwicht in het gezin, betrekken van het eigen netwerk en het voorkomen van een uithuisplaatsing van één of meer kinderen.

Crisis (netwerk)pleegzorg wordt geboden bij plaatsing van een jeugdige in een (netwerk)crisis-pleeggezin. Het gaat dan om 24-uurs plaatsing (dag en nacht), in principe voor de duur van maximaal vier weken. Het pleeggezin biedt rust en zorgt voor opvang en verzorging door middel van structuur, stabiliteit en veiligheid.

Crisis DBC binnen de GGZ is een DBC die een behandelaar opent als bij een patiënt sprake is van een crisisinterventie die uitgevoerd wordt door een instelling die een regionale crisisfunctie biedt en 7/24-uurs diensten kan leveren

Residentiële crisiszorg wordt ingezet als plaatsing in een (netwerk) pleeggezin niet mogelijk is. In dat geval kan de jeugdige in een residentiële crisisopvang worden geplaatst. Dit is in principe voor de duur van maximaal vier tot zes weken. Deze crisisopvang biedt op zeer korte termijn opvang, verzorging en begeleiding voor het wonen, de vrijetijdsbesteding en de dagbesteding.

Zorgmelding of zorgsignaal is de melding door een professional (bijvoorbeeld de politie) over een jeugdige, als de professional vindt dat er hulp nodig is, maar de jeugdige en/of ouders zijn hier niet voor gemotiveerd of zijn niet bij machte deze hulp zelf te vragen. De professional moet ouders en/of jeugdigen informeren over de zorgmelding en/of huiselijk geweld.

Bij een **vermoeden van kindermishandeling** kan een professional een melding AM(H)K doen. Voor professionals geldt dat ouders moeten worden geïnformeerd. Buren, kennissen of familieleden hebben de mogelijkheid anoniem te melden, tenzij de veiligheid van het cliëntsysteem, de melder of andere partij in het geding is.

BIJLAGE 2: AANTALLEN

JGB - crisisdienst (uit de trendrapportage)

Circa 3 fte voor Zuid Kennemerland, Haarlemmermeer en IJmond

Crisiszaken zuid Kennemerland

2011 - 119

2012 - 118

2013 - 102

Crisiszaken IJmond

2011 - 83

2012 - 91

2013 - 78

Cijfers Crisis Hoofddorp 2013

Uitrukken Crisisteam naar aanleiding van spoedmeldingen en VOTS 32 (evidente JBRA crisissen gaan direct naar JBRA).

Jeugdriagg

Aantal fte dat ingezet wordt voor crises nog nader te bepalen

IJmond en Zuid Kennemerland

De inschatting voor IJmond en Zuid Kennemerland is dat er op jaarbasis 90 crises van nieuwe cliënten door de Jeugdriagg opgepakt worden, inclusief de crises die buiten kantooruren bij het GCBK (crisisdienst van GGZinGeest, met psychiaters van de Jeugdriagg als achter achterwacht).

Haarlemmermeer

In 2012 waren er in het totaal 79 klanten en 187 klantcontacten.
30% betreft externe cliënten, 70% interne cliënten.

GGZ inGeest: (schatting)

Aantal fte dat ingezet wordt voor crises nog nader te bepalen

2012: 2 x per maand jeugd van 16 jaar en jonger. Een 17 jarige wordt beschouwd als een jong volwassene. Dit heeft te maken met de afspraken met justitie en met betrekking tot de wilsbeschikking.